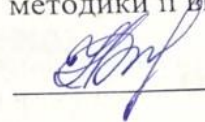

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра біології та методики її викладання

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри біології та
методики її викладання

 Н.В. Казанішенє

«29» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Біологія та здоров'я
людини)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

мова навчання українська

Розробники програми: **Л.Г. Любінська**, професор кафедри біології та методики її викладання, доктор біологічних наук, доцент

Ухвалено на засіданні кафедри біології та методики її викладання

Протокол № 9 від “29” серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення
освітньо-професійної програми

І.Д. Григорчук

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень»

Мета дисципліни: ознайомити з методологією, організацією та шляхами забезпечення наукових досліджень, використовувати набуті знання для написання та оформлення його результатів і сприяти використанню наукової та академічної доброчесності.

Загальнотеоретичні завдання: освоїти методологію наукових досліджень, поглибити вміння використовувати набуті знання для проведення та оформлення отриманих матеріалів за результатами наукових досліджень, розробляти напрямки впровадження результатів науково-дослідної роботи (ндр) вивчити і застосовувати знання про наукову та академічну доброчесність

Практичні завдання курсу: знати особливості проведення наукових досліджень в польових та лабораторних умовах, вести документацію при емпіричних дослідженнях; використовувати наочні матеріали; писати наукові публікації, оформляти результати роботи і літературні джерела, презентації.

2. Обсяг дисципліни «Методика наукових досліджень»

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	
Рік навчання / рік викладання	перший	перший
Семестр вивчення	перший	перший
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	30	12
Лекційні заняття	16	8
Практичні заняття	14	4
Самостійна та індивідуальна робота	60	78
Форма підсумкового контролю	залік	залік

3. Статус дисципліни «Методика наукових досліджень»

Обов'язкова освітня компонента.

4. Передумови для вивчення дисципліни «Методика наукових досліджень»

Базовою дисципліною для дисципліни «Методика наукових досліджень» є дисципліна «Основи наукових досліджень». Доповнюючими є всі дисципліни біологічного, екологічного, географічного циклу з I рівня вищої освіти.

5. Програмні компетентності навчання дисципліни «Методика наукових досліджень»

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти інтегральною, загальними та спеціальними компетентностями.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у процесі викладання біології та основ здоров'я в закладах освіти, у сфері біологічних наук, що передбачає реалізацію основних теорій, методів, засобів, інновацій, проведення наукових досліджень, характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 01	Здатність опрацьовувати інформаційні джерела та формувати власні
ЗК 02	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
ЗК 03	Здатність до комунікації у професійній діяльності
ЗК 05	Здатність приймати рішення у непередбачуваних умовах
ЗК 06	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації в галузі освітніх наук та біології
ЗК 07	Здатність розробляти проєкти і керувати ними
ЗК 08	Здатність користуватися сучасними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології, основ здоров'я, освіти
ЗК 09	Здатність у професійній діяльності діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 02	Здатність використовувати знання й практичні навички в галузі освітніх та біологічних наук для проведення наукових досліджень.
СК 03	Здатність аналізувати напрямки розвитку сучасної освіти й біології.
СК 04	Здатність здійснювати безпечні біологічні дослідження, інтерпретувати їхні результати.
СК 07	Здатність планувати і проводити освітню діяльність та наукові дослідження в галузі біологічної освіти.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни

Магістранти мають отримати наступні програмні результати.

ПРН 01	Вміти користуватися інформаційними джерелами та застосовувати їх при формуванні освітніх та наукових матеріалів, розробці освітніх та наукових проєктів.
ПРН 02	Приймати самостійні рішення у професійній діяльності.
ПРН 03	Знаходити шляхи швидкого і ефективного розв'язку поставленого завдання, генерувати ідеї, використовуючи отримані знання та навички.
ПРН 04	Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести наукову дискусію.
ПРН 05	Знати особливості розвитку сучасних біологічних наук, методики викладання.
ПРН 09	Користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері професійної педагогічної та наукової діяльності.
ПРН 10	Об'єктивно оцінювати власні професійні якості та прагнути до самовдосконалення

7. Засоби діагностики результатів навчання дисципліни «Методика наукових досліджень»

Основний засіб діагностики є залік, впродовж процесу вивчення дисципліни використовуються тести, студентські презентації, модульна і поточні контрольні роботи.

8. Програма навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	зокрема					усього	зокрема				
		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.		лк	пз	лаб.	інд.	с.р.
Тема 1. Загальна характеристика наукової діяльності. ОПП.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 2. Організація наукової праці.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 4. Методологія наукового дослідження.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 5. Емпіричні природознавчі дослідження та їх організація	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 6. Форми відображення результатів наукових	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5

досліджень													
Тема 7. Кваліфікаційна робота магістра	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	-	5
Тема 8. Законодавча база в галузі науки, наукова етика та академічна доброчесність	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	-	5
Тема 1. Планування проведення наукового дослідження	6	-	2	-	-	4	5,5	-	0,5	-	-	-	5
Тема 2. Аналіз наукових методів дослідження природознавчих наук	6	-	2	-	-	4	5,5	-	0,5	-	-	-	5
Тема 3. Підготовка інформаційної бази наукових досліджень	6	-	2	-	-	4	5,5	-	0,5	-	-	-	5
Тема 4. Розробка структури кваліфікаційної роботи	6	-	2	-	-	4	5,5	-	0,5	-	-	-	5
Тема 5. Підготовка наукових статей і доповідей	6	-	2	-	-	4	6,5	-	0,5	-	-	-	6
Тема 6. Оформлення наукових статей у міжнародні журнали	6	-	2	-	-	4	6,5	-	0,5	-	-	-	6
Тема 7. Розробка презентації кваліфікаційної роботи	6	-	2	-	-	4	7	-	1	-	-	-	6
Разом годин	90	16	14	-	-	60	90	8	4	-	-	-	78

9. Форми поточного та підсумкового контролю дисципліни «Методика наукових досліджень»

Формою поточного контролю є усний контроль, письмовий, тестовий. Формою підсумкового контролю є залік.

10. Критерії оцінювання результатів навчання.

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам:

Поточний і модульний контроль (100 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)	

Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	
60	30	10	100

Максимальний бал оцінки поточної успішності магістрантів на навчальних заняттях - 12 (https://drive.google.com/file/d/1aD_ieL-iGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view).

Магістранту, який не виконав поточних завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Магістрант, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непередбаченою або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач ВО повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Магістрант володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Магістрант не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Магістрант намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент-магістрант володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Магістрант розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Магістрант розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо

		осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Магістрант правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання магістранта досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Магістрант вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Магістрант володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Магістрант володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Магістрант має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які магістранти готують на практичні заняття, здійснює викладач, який їх проводить. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється магістранту на практичному занятті.

Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює лектор на консультаціях.

До того ж, самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних занять; виконання завдань і вправ в позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри).

Магістранти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

СР 10 балів	«задовільно»	6
	«добре»	7-8
	«відмінно»	9 - 10

Модульна контрольна робота (30 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі магістранти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Магістранти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

МКР 30 балів	«задовільно»	18 - 21
	«добре»	22 - 26
	«відмінно»	27 - 30

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума всіх рейтингових балів з контрольних засобів, передбачених програмою. Якщо магістрант не відпрацював пропущені заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав МКР, завдання самостійної роботи менше ніж на 60 % від максимально можливої кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну

заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий - комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Академічна доброчесність. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/JLlIjOREajanExMEhG2DvgdaFNACYWIII0UL/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково- педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець- Подільському національному університеті імені Івана Огієнка https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSlMUozdmc2TIOxY3MzMS1hbjlXLWQSDZmNjU4/view?resourcekey=0-W_AE6ceQZqhHelYoJ_oPZ3Kg.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою) «Методика наукових досліджень»

Вивчення курсу потребує використання проектора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

12. Рекомендована література дисципліни «Методика наукових досліджень» Основна

1. Методичні рекомендації з написання та оформлення кваліфікаційних робіт (проектів) студентами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка [Електронний ресурс] / уклад. Л. М. Воєвідко, В. В. Кобильник ; [наук. ред. С. А. Копилов]. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см.
2. Методичні вказівки з написання та оформлення кваліфікаційних робіт студентами природничого напрямку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / уклад. М.Д. Матвєєв, Л.Г. Любінська, О.М. Оптасюк, І.Д. Григорчук, Н.В. Казанішена, М.І. Козак, П.Д. Плахтій, В.А. Колодій, Н.В. Рубановська. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. - 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см.
3. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. /І. С. Добронравова, О. В. Руденко, Л. І. Сидоренко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf> .
4. Плахтій П.Д., Гуменюк І.Д., Любінська Л.Г., Оптасюк О.М. Основи наукознавства: Навчальний посібник. Вид. 2-е, стереотипне / за ред. П.Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський: ПП «Віт»АДрук, 2021. 218 с.
5. Про вищу освіту : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> .
6. Про авторське право і суміжні права. Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
7. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

Додаткова

1. Бірта Г. О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/03/vajinskii-posibnyk.pdf>

13. Рекомендовані джерела інформації «Методика наукових досліджень»

Навчально-методичний комплекс дисципліни « Методика наукових досліджень».
Корисні ресурси Інтернету:

http://www.nbuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
biblioteca@kpnpu.edu.ua	Бібліотека Кам'янець-Подільського НУ імені Івана Огієнка